

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177	Letna naročnina, Italija . . . Lir 10.000
PODUREDNIŠTVO: 34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646	Letna inozemstvo . . . » 15.000
	Letna inozemstvo, USA dol. . . 18
	Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 27 (1560)

Gorica - četrtek, 5. julija 1979 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Kaj hočemo narediti iz slovenske šole?

Ob sklepu šolskega leta so se na Tržaškem vršila poimenovanja mnogih slovenskih osnovnih šol. Ponekod je bil to za vse vaščane pravi ljudski praznik. Strnili so se okrog šole kot okrog ljubljene matere. Bili so to prisrčni prizori v veselje človeku.

Povsod pa ni bilo tako. V Primorskem dnevniku smo brali, da je prišlo do določenih navzkrižij ob poimenovanju šole v Gabrovcu po Josipu Srebrniču. Domači župnik da za to priložnost ni hotel blagosloviti kipa. Zatem je bilo objavljeno tudi pismo iz Mačkollj, v katerem domače prosvetno društvo obžaluje, da hočejo nekateri vaščani izsiliti, naj se šola imenuje po neki osebi, s čimer pa se številni drugi vaščani ne strinjajo. Vaška skupnost je torej razbita. Domača šola, ki naj bi bila simbol vaške povezanosti in enotnosti, postaja vzrok razdora med vaščani. Zakaj?

Vzrok je v glavnem že nakazan: določeni krog domačinov, bolj ali manj številni, hoče ostalim vsiliti neko poimenovanje, ki jim ne ustreza. Ne ustreza zato, ker gre za osebe, ki niso bile vidnejši predstavniki slovenske kulture (pisatelji, pesniki, skladatelji, kiparji, slikarji ipd.), marveč so bili le izraziti revolucionarji-marksisti, ki slovenski kulturi niso doprinesli ničesar bistvenega, ne vseslovenski in ne krajevn. Pozna jih le zgodovina OF. In po takih osebah, kot hočejo nekateri, naj bi vaška šola nosila svoje ime. Tako vsiljevanje številnim ni pogodu, ker jim je šola še vedno svetišče kulture, ki naj bo vsem skupno; kjer naj se vsi počutili domači; ki naj bo skupna ljubezn in ponos vseh: kakor mati — smo zapisali na začetku.

Imajo ti slednji prav? O tem ni dvoma. Pri nas Primorcih je bila šola vedno skupno veselje in skupna skrb ter skupen ponos vseh vaščanov. Bila je zmeraj: NAŠA ŠOLA. Zato tako nasprotovanje, ko hočejo nekateri, naj bi šola postala njihova, kakor kako društvo ali krožek ali kulturni dom. Nočejo razlikovati med strankarsko in narodno politiko. Narodna politika ima skrb za vse, strankarska pa le za svoje. Z vsiljevanjem svojega poimenovanja hočejo taki, posebno še na Tržaškem, vsiliti drugim svojo voljo in napraviti iz šole svojo strankarsko ustanovo. To pa se godi v totalitarnih režimih in nas spominja na fašistične čase, ko so bile država, stranka in šola ter še mnogo drugega eno in isto.

Ce se je takrat slovensko ljudstvo na Primorskem uprlo diktatorstvu, tako se mora tudi danes zoperstaviti poskusom vsiljevanja strankarske ideologije. Ničesar nimamo proti osebam, ki so padle v osvobodilnem boju. Nasprotno, vendar pa edino to dejstvo za poimenovanje neke skupne narodne ustanove, kot je šola, ne zadostuje. Šola ni spomenik, ki naj bi ga postavili širšemu ali ožjemu krogu poznanemu padlemu. Šola je kulturno in vzgojno središče za otroke vseh vaščanov, ki jih vanjo pošiljajo. V Italiji ni več režima, ki bi častil le svoje ljudi, zato mora ostati šola skupna ljubezn vseh. To naj se izkaže ob soglasnem pristanku za njeno poimenovanje po kakem slovenskem možu ali ženi, da sta bila le zaslužna kot soustvarjalca domače slovenske kulture.

Takšne osebe so bile lahko v življenju enega ali drugega svetovnega nazora, pripadniki te ali one stranke ali pa nobene. Vendar so bili sooblikovalci slovenske kulture, ki je last vseh. Zaradi širokega pluralističnega gledanja so bile doslej imenovane šole po pisatelju Prežihovemu Vorancu, ki je bil marksist; po Primožu Trubarju, protestantu; po škofu Slomšku; po duhovniku Ivanu Trinku; pa po Ivanu Cankarju, Srečku Kosovelu, Jezikoslovcu Karlu Štreklju itd. Pri vseh teh poimenovanjih ni bilo sporov, ker se vsi zavedamo, da gre za osebe, ki so sooblikovale slovensko kulturo. Spori in nesporazumi so nastali ob imenih oseb, ki so bile izrazito strankarsko opredeljene in niso za slovensko kulturo nič bistvenega ustvarili. In toliko večji odpor zoper poimenovanje šol po osebah, o katerih ni znano drugega kot to, da so bile borci. Ali naj šola postane spomenik tem osebam in njihove-

mu prepričanju? Po našem mnenju ne, ker bi to pomenilo njeno politizacijo, njeno strankarsko ter ideološko opredelitev. Med Primorci kakor tudi v demokratični Italiji je to nedopustno.

Zato naj predlagatelji imen, ko gre za poimenovanja naših šol, dobro premislijo, da s svojimi predlogi ne bodo vnašali razdorov v vaške srenje in škodovali tudi ugledu slovenskega šolstva v Italiji. To bi bil neodpušljiv narodni greh.

OD TEDNA DO TEDNA

Andreotti sestavlja novo vlado

Italijanski predsednik Pertini je Giulio Andreottiju poveril nalogo, da sestavi novo vlado. Andreotti je nalogo sprejel pogojno. Če se mu posreči pridobiti podporo socialistov, potem s sestavo nove vlade ne bo posebnih težav, če pa se bodo socialisti znova kapricirali, potem Andreotti gotovo ne bo uspel. Trdnost prihodnjih vlad bo zato odvisna od razpoloženja socialistov.

Bencin

postaja dragocenejši kot zlato. Ker so države izvoznice sklenile, da cena nafte povišajo za približno 20 odst., je tudi cena bencinu in vsem ostalim naftnim proizvodom začela rasti. V Italiji je bencin še po stari ceni, 500 lir za liter, toda gotovo ne več za dolgo.

Španski terorizem

postaja vedno bolj nasilen. Baskovski teroristi so začeli napadati turistične objekte v južni Španiji in na Balearskih otokih. Tudi brzovlak Pariz-Madrid so napadli z brzostrelkami; k sreči ni bilo človeških žrtev. Posledica tega je, da se turisti ogibajo Španije. Zato je njihov naval v Italijo večji in tudi v Jugoslaviji je poraslo njih število. Vendar imajo zadnje dni slabo vreme povsod. Prej suša, zdaj preveč dežja in povodnji. Tudi vreme je muhasto kot politika.

Skupno poročilo SSK in FG o volitvah

V sredo 27. junija sta se v Krminu sestali deželni tajništvi Slovenske skupnosti in Furlanskega gibanja, da bi proučili izide zadnjih parlamentarnih in evropskih volitev. Najprej so člani obeh vodstev potrdili pomen in veljavnost skupnega nastopa. Nato so pozitivno ocenili dosežene uspehe, ki sicer niso v vsem odgovarjali predvidevanjem, kar pa je tudi posledica hude nasprotne propagande s strani vsedržavnih strank proti zavezništvu obeh političnih sil. Vseeno pa glasovi, oddani za skupno koalicijo, pričajo o politični volji slovenskega in furlanskega ljudstva po tem, da v samostojnem političnem nastopanju edino lahko tolmači potrebe obeh narodnostnih skupnosti.

SSK in FG se nadalje zahvaljujeta svojim volivcem za izkazano zaupanje in se obvezujeta, da bosta tudi v bodoče delovala za kulturni, socialni in gospodarski razvoj slovenske in furlanske narodne skupnosti v deželi.

Poleg tega se obračata na vse demokratične sile v deželi in v državi ter jih vabita, da se ne glede na prejšnje volivne polemike zavzamejo za zakonsko zaščito slovenske in furlanske narodne skupnosti, kot to zahteva republiška ustava in v duhu nove Evrope, ki se je sedaj izoblikoval v evropskem parlamentu.

V tem okviru sta SSK in FG dala svoj temeljit prispevek k skupni manjšinski listi, ki je pod znakom valdostanskega leva oblikovala prvo politično in volivno povezavo med manjšinami v Italiji. Dosegli smo lepo uveljavitev v celi državi, tudi če ni prišlo še do izvolitve lastnega poslanca. Obe politični stranki pa sta prepričani, da je bil v tej smeri narejen prvi korak in da bo ta nastop pomenil trdno podlago za medsebojno sodelovanje in za nadaljnje pobude.

»NO AL BILINGUISMO!« ali tržaški iredentizem v lastni zanki

Več let je Josip Merkù v tržaški reviji »Zaliv« objavljajal obširno raziskavo o slovenskem okoličanskem bataljonu ter izgrelih v Trstu leta 1868, ki so privedli do razpustitve bataljona, dasi je bil zvest postavni avstrijski oblasti in cesarju vdan. Pa tudi nobene krivde ni imel za izgrede, v katerih je izgubil življenje mladenič, sin znane tržaške družine. Bataljon je imel nalogo skrbeti za mir in red v mestu in okolici, toda kot slovenska vojaška enota je bil predmet nenehnega izživljanja poulične mestne sodrge, ki je tudi sprožila omenjene izgrede. Kljub temu so tržaški liberalni ter iredentistični krogi, ki so obvladovali upravo mesta, dosegli na Dunaju razpustitev bataljona. Zato sklepa Josip Merkù v zadnji številki revije omenjeno raziskavo z naslednjimi besedami:

»Od časov, ko so potekali opisani dogodki, je Avstrija s tukajšnjimi krivoprsežnimi in tujimi gospodarji nadaljevala podomor nad Slovani. Ko so v Sarajevu po-

čili strelji Gavriila Principa, je bilo že prepozno, ker je Avstrija izgubila Trst in slovensko Primorje 14. julija 1868.«

KO JE ZAGOREL NARODNI DOM, JE ITALIJA IZGUBILA PRIMORSKO

Po prvi vojni je Trst s Primorsko in Istro prišel pod Italijo. Zmagoslavje omenjenih tržaških krogov je prekipevalo in ni ostalo omejeno na zakonite okvire. Še preden je v Italiji (1922) zavladal fašizem, je poulična sodrga v Trstu napadla slovenski Narodni dom in ga zažgala. Julija 1920! Bile so tudi človeške žrtve. In danes bi lahko znova zapisali:

Ko je bil leta 1945 zlomljen nacifašizem, je bilo že prepozno, ker je Italija izgubila, ne sicer Trsta, pač pa Primorsko in Istro že 13. julija 1920, ko je v Trstu zgorel Narodni dom.

Sedaj, že več kot 30 let po zadnji vojni, znova odmeva od Trsta, preko Gorice, vse do Cedada in Trbiža zloglasni »No al bi-

linguismo!«, Le 5 odst. Slovencev da je v deželi, pa hočejo imeti popolno dvojezičnost. To da je nasilje nad italijansko večino. Seveda ne gre za dvojezičnost po vsej deželi, ampak le po tistih občinah, kjer živijo Slovenci. In v resnici niti po teh, že tisočletje slovenskih območjih nimajo zagotovljenih jezikovnih in narodnostnih pravic. Nasprotno, vanje se v vedno večjih množicah priseljuje italijansko prebivalstvo, kateremu je zagotovljeno vse v njegovem materinem jeziku, od maš do šolstva in uradovanja, tako da so slovenski ljudje ogroženi na lastni zemlji v svojem obstoju. Toda prav tisti, ki kričijo proti dvojezičnosti, obrnejo v tem primeru svojo parolo: »Siamo in Italia!« Če niste zadovoljni, pa pojdite v Jugoslavijo!

NEMŠČINA DA, SLOVENŠČINA NE

Niso pripravljene priznati, da tudi v Italiji ni vse italijansko. Slovenski ljudje si tudi danes ne delajo nobenih utvar o tem, kako bi izgledali danes slovenski kraji in mesta kot Postojna, Ajdovščina, Idrija ali Kobariid ter drugi, če bi še nadalje ostali pod Italijo. Tako kot Gorica in njena okolica, pa Trst in njegova okolica.

Gorje slovenskemu trgovcu in gostilničarju, ki si drzne izobesiti dvojezični napis. Že davno so mu dali razumeti, da je glede davkov in raznih inšpekcij ter vseh mogočih nadzorstev bolje, da ga čimprej sname. Nasprotno pa lahko priseljenci iz Istre in z juga v svojih trgovinah brez strahu izobešajo napise »Raspredaja«. Menda zato, ker so Italiji zvesti. Pa tudi v Kanalski dolini nemški napisi na trgovinah in hotelih ne motijo čuječih oblasti, ker nemščina je menda enakovredna italijanščini (?).

SKODLJIVO ZAPIRANJE

Takšno zadržanje bi bilo še nekam razumljivo, če bi naša dežela, posebno pa Trst, kjer je vzdušje najbolj zaostreno, imela od njega kake posebne koristi. Toda »mučniškemu« mestu Trstu ni prineslo napredka, kljub vsem milijardam, ki jih je v povojnih letih prejel od Rima. Vse od Rima (in od Amerike) izsiljene milijarde niso mogle spremeniti dejstva, da je Trst ostal po zadnji vojni utesnjujoče obkrožen z novo državno mejo, Gorica pa je ostala na sami meji. Ves zunanji blišč, ki sta ga obe središči doživeli po vojni, ni bil posledica napredka, ampak umetnega napihovanja, podobno kot Zahodni Berlin. Z bliščem bi jugoslovanskim sosedom radi zbuvali zavist.

Toda za pametne politike bi moralo biti že pred 20 leti jasno, da taka razvojna politika vodi v zagato in da je rešitev samo v odpiranju proti vzhodni in srednji Evropi. Do tega je sicer prišlo že kmalu po podpisu Londonskega sporazuma (1954), »najbolj odprta meja v Evropi«, s prepuščanjem, obmejno trgovino, silnim potniškim prometom. Pisni in pisni so se navdušeno razpisavali o »mostovih«. Ganljivo je bilo videti, kako je krščanskodemokratsko odposlanstvo romalo v Ljubljano, Koper, Novo Gorico, celo na Reko in v Zagreb. Toda vse to po svojem bistvu ni spremenilo protislovenskega vzdušja tostran meje; razlašanje slovenske zemlje se je nadaljevalo in zahteva po rabi slovenščine in izvoljenih občinskih, pokrajinskih in deželnih svetov je bila srdito odbita od tistih, ki so se dali povabiti v Ljubljano in drugam.

MOSTOVI NAJPREJ MED NAMI

Kratkovidni politiki, v glavnem demokrščanski, ki so vsa povojna leta na oblasti, niso hoteli in tudi danes nočejo videti, da je potrebno začeti ustvarjati mostove pri nas, med slovensko in italijansko skupnostjo. Da se ne ena ne druga ne bosta čutili ogroženi, ampak da bo v zavesti vseh, da obe živita v teh krajih že stoletja in da sta domači. Na tej poti pa je prva

(nadaljevanje na 2. strani)

Novo o vietnamskih beguncih

V ponedeljek 2. julija je goriški nadškofjski misijonski urad povabil v Gorico p. Giacoma Girardija, člana misijonske družbe PIME, ki je tudi član italijanskega odbora za vietnamske begunce. Konferenco je imel v goriškem Avditoriju, ki ga je občinstvo zelo dobro zasedlo. Prišlo je precej duhovnikov in ljudi tudi z dežele, poleg g. nadškofa. Slišali smo tudi, da so bile povabljene vse politične stranke, vsi sindikati, vsi izvoljeni občinski svetovalci. Teh političnih in sindikalnih zastopnikov pa je bilo bore malo, če izvzamemo prefekta, deželna odbornika Tripanija in Ciannija in morda še koga, ki ga nismo poznali. Politični in sindikalni svet je torej bil odsoten verjetno zato, ker je šlo za vietnamske begunce. Dokler je šlo za vietnamsko vojno, je bil ta svet zelo glasen, sedaj ko gre za posledice te vojne, je ta svet mutast. Zato pa se oglašajo oni drugi, ki je svet človeške vesti.

Glasnik tega sveta je bil tudi p. Girardi, ki je najprej z dokumentarjem prikazal tragedijo vietnamskih beguncev tako na Tajskem kot v Maleziji in Hongkongu. Zvrstili so se prizori, ki jih že poznamo iz drugih dokumentarjev in časopisnih slik. To bedo je potem še opisal z živo besedo, saj je sam živel v tistih deželah in jih tudi obiskal v zadnjih časih. Njegova beseda je bila mestoma pikra, zlasti do politikov vseh vrst, ki so do nedavna bili tako nepristopni za ta problem. V zadnjih tednih se je vendarle tudi italijanska javnost nekoliko zganila in je sedaj tudi Italija poslala svojo pomoč beguncem v denarju in tudi tri opremljene ladje, ki naj bi reševale begunce na morju. Poziv p. Gerardija je pa veljal dobrohotnim Italijanom, da bi sprejeli v oskrbo vietnamske družine in jim preskrbeli tudi zaposlitev.

Ob teh predlogih se je potem razvila debata, ki je pa zašla tudi na stranska pota in v zgolj politično problematiko, kakor je že običaj v Italiji, da se vse kon-

ča v politiki. Prišlo je pa na dan hudo pasivno zadržanje italijanskih strank, sindikatov, velikih dnevnikov in televizije, ki so šele v zadnjih tednih odkrili pojav vietnamskih beguncev, dočim je v resnici trajal že tri leta. Od 1976 beži ljudstvo iz Kambodže, Vietnamu in Laosu, a so o tem pisale samo nekatere misijonske revije in kak škofjski tednik, je z grenkobo omenil p. Girardi. Šele zadnji čas, ko je tragedija zavzela že apokaliptične razsežnosti, se je ovedela tudi ostala javnost, ki pa še vedno molči o njenih pravih vzrokih. Prihaja namreč na dan, kakšna zlodejstva je počenjal Lon Potov režim v Kambodži in kako mu nekoliko korakov zadaj sledi sedanj režim v Vietnamu in Laosu. Trdijo namreč, da vlada v Hanoju dela z begunci kupčijo. Dočim je sprva ovirala beg iz dežele, ga sedaj nesramno izrablja. Vietnamci kitajskega porekla in tudi drugi, ki so nezadovoljni z režimom, morejo dobiti dovoljenje za beg, če plačajo določeno vsoto, oz. dajo določeno količino zlata. Tako so časopisne agencije prinesle vest, da je režim v Hanoju pobral od beguncev 5.600 kg zlata, ki bi sedaj veljalo dve milijardi in pol dolarjev.

Gre torej za pravo kupčijo z državljani. Z njo vietnamska vlada polni svoje nenasične blagajne in se rešuje nezadovoljnih državljanov. Ti, obupani zaradi komunistične diktature, poiščejo zlato ali dolarje kjerkoli in se podajo v negotovost na morje ali preko meje na Tajsko, ne slutijo pa, kakšna kruta usoda jih čaka. Saj so Amerikanci izračunali, da je v zadnjem mesecu poginilo na morju od 30 do 50 tisoč beguncev. Tako nepogasljava je človeška želja po svobodi!

To je na kratko tragična podoba o beguncih v južnovzhodni Aziji, usoda, ki je vendarle presunila tudi politike, da so začeli nekaj misliti in iskati, kako bi jim pomagali. Toda bolj kot na politikih je usoda vietnamskih in drugih beguncev na vesti vseh ljudi, zlasti še nas kristjanov.

Vsakdanji prizor na malezijskih obalah: vietnamski begunci se iz majhne ladje izkrcavajo na kopno

Ivan Trinko - Zamejski

(Ob 25-letnici smrti)

Dne 26. junija 1979 je minilo 25 let, kar je v Trčmunu, rojstni vasi pod Matajurjem, umrl v visoki starosti 91 let msgr. Ivan Trinko — buditelj beneških Slovencev. Na njegovem pogrebu se je zbrala ogromna množica: preprosto ljudstvo iz beneških dolin, številni prijatelji in znanci ter ugledne osebnosti od blizu in daleč.

Ivan Trinko se je rodil 25. januarja 1863. Osnovno šolo je obiskoval v sosedni vasi Jelini in v Čedadu, gimnazijo pa v videmskem semenišču. V srednji šoli se je kot samouk lotil knjižne slovenščine, saj je od doma poznal le slovensko beneško narčje. V Vidmu je opravil tudi bogoslovni študij in leta 1886 prejel mašniško posvečenje. Po novi maši je nadaljeval študije in postal profesor. Dolga leta je poučeval na videmski nadškofijski gimnaziji. Po drugi svetovni vojni je stopil v pokoj in se umaknil v svojo rojstno vas. Večer življenja je preživel med svojim ljudstvom, ki mu je bil veskozi velik prijatelj in dobrotnik, vodnik in učitelj, pa tudi tolažnik v težkih urah.

Kot pesnik in pisatelj je Trinko sodeloval pri raznih slovenskih slovnostnih listih. Svojo prvo pesem je objavil v Ljubljanskem zvonu pod psevdonimom Za mejski. Njegov prijatelj Simon Gregorčič mu je prigovarjal, naj svoje pesmi izda. Tako so l. 1897 izšle v Gorici Trinkove Poezije. Kratke lirске pesmi so povečini domorodne ali pa izražajo trenutna pesnikova občutja in globoke misli. Zbirka obsega tudi več daljših pesmi različne vsebine. Veliko pesmi je ostalo v zapuščini; nekatere so bile objavljene pozneje. Leta 1929 so v Gorici izšle Trinkove mladinske črtice z naslovom »Naši paglavci«. Pisatelj jih v uvodu imenuje »črtice o skromnem in preprostem življenju naših dečkov«.

Ivan Trinko je bil izredno razgledan in delaven, zato je njegovo obsežno delo vsebinsko zelo razvejano. Pisal je o Beneški Sloveniji, njenih krajih in prebivalcih, njenih kulturnih in drugih vprašanjih. Zaslouel je kot strokovnjak, h kateremu so radi zahajali slovenski in tuji raziskovalci na tem področju. Obvladal je veliko jezikov, tudi slovenskih. V italijanščino je prevajal dela poljskih, ruskih in slovenskih književnikov in tako seznanjal italijanski svet s slovansko kulturo. Napisal je na desetine člankov in razprav, v katerih je obravnaval filozofijo, zgodovino, umetnost, jezikoslovje in glasbo. Bil je tudi skladatelj; komponiral je zlasti nabožne pesmi. Posvečal se je celo slikarstvu in izdelal več lepih pokrajinskih slik. V italijanščini je napisal slovnico slovenskega jezika in zgodovino Jugoslavije. Ze kot študent se je Trinko dokopal do prepričanja, da je izobražencu, ki živi na meji dveh kultur, poverjeno posebno poslanstvo: obema tu živčima narodoma mora posredovati kulturne dobrine, ki so last ene ali drugega. K temu cilju je beneški učenjak usmerjal svoje bogato in mnogovrstno delovanje. Resničnim vrednotam svojega in sosednega naroda je ostal zvest vse življenje.

Osebnost in delo Ivana Trinka sta zbužala spoštovanje in zanimanje izobraženega sveta. Razne akademije in univerze so mu izrekli priznanje. O njem so pisali in še pišejo domači in tuji kulturni delavci. Tudi cerkveni dostojanstveniki so pravilno ocenili njegovo delo. Prav tako so o njem spregovorili slovenski besedni ustvarjalci.

KAKO SO DRUGI OCENILI IVANA TRINKA

Oton Zupancič je leta 1946 posvetil Ivanu Trinku-Zamejskemu svojo Pesem od zapada. Njena prva kitica se glasi:

V jutranjo zarjo šla je moja pot, / ko sem zasljal pesem od nekod / s strani zapadne, da sem se začudil: / »Mar še tam za mejó naš poje rod?«

Pisatelj Fran S. Finžgar je kot zlatomašnik napisal biseromašniku Trinku med drugim:

Tvoj glas izza meje — Zamejski — je budil brate onstran meje k ljubezni do bratov za mejo. Tvoj glas je opozarjal učeni svet, da so prihajali učenjaki raznih narodov in pisali o naših ljudeh v Benečiji, tehtali in presojali zaklade materinega njihovega jezika, ki jim ga ni zadržala ne tuja govornica in ne tuja šola. Tem svoji slovenski krvi zvestim, "od nikogar poznanim, od nikogar spoštovanim", si bil vse življenje sonce, ki jih je ogrevalo v ljubezni do pradedov in v spoštovanju do očetnih izročil. Bil si ves čas luč, ki je posvetila v svet in resnim učenjakom razodela naš rod na beneški zemlji. Slovenski mladini, ki si jo učil modrosti, si bil vzgojitelj in vodnik. S tvojim duhom in s tvojo ljubeznijo so bili oplojeni mladi sveče-

niki, ki so se ravnali v poklicu po tvojem zgledu in postali vsem vse.

Pisatelj Andrej Budal je Trinka prikazal takole:

V Trinku-Zamejskem se je oglašil polnokrven slovenski pesnik, glasnik žive narodne bolesti zaradi odtrganosti od celotnega slovenskega debla, nepomirljiv oboževalec prekanjenih raznarodovalcev, vztrajen branilec narodnih pravic, ljubosumen čuvar zahodne jezikovne meje, vnet in prepričan zagovornik prijateljskega sožitja med Slovenci in Latinci, odločen nasprotnik vsakega nasilja. Dvignil se je nad ozke domače razmere in se prosto razgledal po najširšem obzorju na meji med slovenskim in latinskim svetom.

Olanda Miazzo je za svojo disertacijo na padovanski univerzi izbrala Ivana Trinka. V svojem delu je »glasnik Beneške Slovenije« označila kot pogumnega človeka, ki je odločno nastopil pred kakršno koli oblastjo, ko je šlo za pravice njegovega ljudstva, ki ga je sam tako ljubil in katerega drugi niso razumeli. Imenuje ga tudi »duhovnega očeta tega ljudstva, ki je bilo lačno pravice in razumevanja.«

Videmski nadškof Alfredo Battisti je na spominski svečanosti v Spetru Slovenov ob 20-letnici Trinkove smrti dejal:

Ljubil je svojo Cerkev. Spominjamo se ga s hvaležnim srcem. Bil je duhovnik globoke vere, moralno premočrten in kulturno razgledan. Pri poučevanju filozofije in videmskem semenišču je razdal zaklade svojega uma in srca. Duhovniki — njegovi nekdanji učenci — se ga spominjajo z občudovanjem, spoštovanjem in ljubeznijo. Ljubil je svojo zemljo. Kot sin nadiških dolin se je zavzel za rešitev socialnih problemov. Tudi javno se je potegoval, da bi ovrédnotil in obvaroval zgodovinsko in kulturno dediščino svojega ljudstva in mu pomagal iz gospodarske zaostalosti.

Na isti svečanosti se je Antonio Di Rito dotaknil težav, na katere je naletelo Trinkovo delo:

Trinkovo življenje je bilo intenzivno. Krepila sta ga apostolski duh in goreča ljubezna, grenila pa so ga nerazumevanja in nasprotovanja, ki so jih nujno povzročali zgodovinski dogodki ter politični in verski prepričani...

Isti predavatelj je sklenil svoj govor z mislijo, da je bil Ivan Trinko zaradi moralne veličine in duhovnega bogastva zares svoboden človek in pravi demokrat.

Delo, ki ga je pred skoraj sto leti v težkih časih zasnoval in še v težjih časih nadaljeval Ivan Trinko, je obrodilo sadove. Beneška Slovenija danes ni več pozabljen, svoji usodi prepuščen svet. V Trinkovi domovini se počasi, a zanesljivo nekaj prebujaja. Bolj in bolj se v tamkajšnjih ljudeh oglašaja nova zavest in prepričanje, da je narodna pripadnost nekaj naravnega. Tudi domača govornica je izraz te pripadnosti in se je nikakor ni treba sramovati. Do teh in podobnih spoznanj jim je kazal pot sam Trinko, za njim pa še mnogi Čedermaci, kulturni delavci in vsi, ki si tako ali drugače prizadevajo za prerod našega življa na najzahodnejšem in najbolj izpostavljenem robu slovenske zemlje. Besede in zgled Ivana Trinka so pri tem delu vsem luč in vodilo, ne glede na njihovo prepričanje.

Trinkov duh še živi med nami, živi med beneškim ljudstvom in v vseh tistih, ki zanj delajo in verujejo v njegovo bodočnost.

Lojzka Bratuž

Dr. Stanko Oblak

je umrl v Trstu pretekli ponedeljek. Rodil se je leta 1911 na Bukovem nad Cerknom. Njegov oče je bil sodnik, zato je sin Stanko prišel v Trst. Tu se je izsolal in postal gozdarski inženir. Po vojni se je vrnil v Trst in pogumno pristopil k prenovi slovenskega gospodarstva. Zato ga najdemo pri vseh važnejših gospodarskih pobudah tržaških Slovencev (Založništvo tržaškega tiska, Gospodarstvo, Primorski dnevnik, združenje Kras, Kulturni dom, Kmečka zveza, Kreditna banka idr.). Bil je pristaš socialistične stranke, čeprav strankarska politika ni bila njegovo področje. Slovensko gospodarstvo v Trstu je z njim izgubilo velikega tvorca.

Konferenca o izseljencih

je bila pretekli teden v Vidmu. Sklicala jo je pokrajina. Udeležba raznih delegatov je bila velika, okrog 250. Prišli so tudi zastopniki beneških Slovencev, ki so na delu v tujini; bilo jih je 29. Živo so posegli v debate in zahtevali, naj oblasti rešijo gospodarski propad beneških dolin, ki so po vojni že izgubile 50 odst. prebivalstva.

Zlatomašnik Ivan Budin

Ivan Budin je najstarejši med osmimi še živečimi mirenskim duhovniki. Rodil se je na božič 1904 v Mirnu v družini s številnimi otroki, od katerih so še živi (vključno z zlatomašnikom) trije bratje.

Med prvo svetovno vojno je bil mladi Ivan na Štajerskem. Begunci iz Mirna in »Čevljarska zadruga« so namreč dobili zaščito v krajih Nazarje, Mozirje in Rečica ob Savinji. Ivanovi so prebivali v Rečici. Tamkajšnji kaplan Franc Hohnjec ga je pripravil za sprejemni izpit v škofovih zavodih v Sentvidu nad Ljubljano. Od 1917 do 1925 je potem Ivan obiskoval šentvidsko gimnazijo, nakar se je vrnil na Goriško in v letih 1925-1929 opravil štiri leta bogoslovja v Gorici.

V mašnika ga je posvetil 23. junija 1929 nadškof Sedej v Gorici. Nova maša pa je bila 7. julija 1929 v Mirnu. 1929-1932 je bil kaplan v Idriji pri dekanu msgr. Mihaelu Arku. Tu se je zameril italijanski fašistični oblasti. Ko je bila namreč vpeljana italijanska maša ob 9. uri, je bilo prvo nedeljo pri tej maši, deloma zaradi zahtev oblasti deloma pa tudi zaradi radovednosti, natrpno ljudi. Dekan Arko je zato v oznanila za prihodnjo nedeljo zapisal, da je ta maša samo za tiste, ki ne znajo slovensko. Kaplan Ivan je to jasno in razločno prebral pri maši ob 10. uri, zaradi česar je moral na zagovor na kvesturo v Gorico.

Iz Idrije je bil prestavljen v Hrenovice pri Postojni; premedil ga je apostolski administrator Sirotti, ki so ga idrijske fašistične oblasti obvestile, kako kaplan Budin ovira asimilacijo in da zato želijo, da se ga premesti.

V Hrenovicah je ostal tri leta, nakar je odšel v Vreme in Suhorje v Brkinih (1935-1937). S Suhorja je bil premeščen v Kubed in Sočergo v Koprščini. Tu je preživel težka leta druge svetovne vojne. 1942 so ga Italijani aretirali in odpeljali v Pullo. Grozili so mu celo s smrtjo, a ga na koncu obsodili samo na zapor v puljskem samostanu. Na posredovanje škofa Santina je bil kmalu izpuščen. Eden najtežjih

dni je bil 2. oktober 1943, ko so Nemci pobili kar 17 njegovih faranov in požgali polovico fare. Kasneje so hoteli nekega dne Nemci odpeljati vse dela zmožne moške, a jih je domači župnik Budin rešil. Po končani vojni je 1947 odšel na Kras in upravljal Dutovlje, Skopo in Koprivo do leta 1966. Toda preveč so bile tri župnije za njegove ne več mlade moči. Zato je odšel na lažje mesto v Sentvid (Podnanos) v Vipavski dolini do leta 1970. Vendar njegovih premeditev ni bilo še konec. Skof Jenko ga je namreč poslal v Bilje, ki so razmeroma majhna župnija z eno samo cerkvijo. Tu je stopil v pokoj leta 1975 in se nastanil pri lazarišnih na Mirenskem Gradu, odkoder še vedno rad hodi pomagat sosednjim duhovnikom. Zato ga je pogosto videti po raznih župnijah okrog Gorice. Zlato mašo bo obhajal v Mirnu v nedeljo 8. julija.

Bogato je bilo njegovo življenje, v katerem je obhodel pol goriške in pol tržaške škofije. Naj mu dasta Bog in Zalostna Mati božja na Gradu, da bi še dolgo užival zdravje in bi lahko pomagal sobratom, ki so velikokrat tako preobremenjeni z delom. Gospodu zlatomašniku tudi naše čestitke.

Zbor „Lojze Bratuž“ je pel v Gradežu

Zbor »Lojze Bratuž« poje v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici novembra 1978

Poletni večeri v letoviščarskih središčih so skoraj nalašč ustvarjeni za prijetna srečanja. Ta pa niso lahko samo navadna prijateljska ali družabna srečanja, pač pa tudi kulturna, umetniška srečanja, ki nudijo udeležencem in sodelujočim tudi kaj duhovnega užitka poleg turističnega in počitniškega... Taka je tudi podoba Gradeža v tem vročem poletju, tako ob pristanu in obali kot tudi med tesnimi starimi hišami okrog starodavne bazilike sv. Evfemije, ki je pravi umetniški in versko-zgodovinski ponos »zlatega otoka«. In prav v dragocenih ladjah te starokrščanske bazilike, za take priložnosti zelo posrečeno osvetljene in polno obiskane, potekajo v Gradežu poletne kulturne prireditve na res dostojni umetniški ravni.

V ta okvir spada tudi koncert goriškega mešanega zbora »Lojze Bratuž«, ki je v tork 26. junija nastopil v baziliki sv. Evfemije in s tem tudi zaključil svoje letno delovanje. Zbor, ki ga vodi dirigent Stanko Jeričijo, sestavljajo sedaj povečini mladi pevci in pevke, ki jih družijo ljubezni do petja in tudi težnje po kulturnem petju. Program gradeškega koncerta je obsegal polifonske skladbe ter slovenske narodne in umetne pesmi svetne in verske vsebine. Med prve sodijo dela Jakoba Gallusa (O beata Trinitas), Orlanda Lassa (Quam caedrus exaltata), Tomasa da Victoria (Ave Maria) in André Capleta (O salutaris Hostia) za sam ženski zbor, ki so se vse

zelo primerno skladale z resnobnimi ladjami in mozaiki mistične atmosfere gradeške bazilike. Med slovenske duhovne skladbe izrazito cerkvene vsebine je spadala posebej plastična Mavova O kam, Gospod z ljudsko motiviko, pa Lepa si, lepa ali pa narodna Glejte, že sonce zahaja in enako res melodično tekoča in izrazita Hladnikova Večerni zvon. Naj omenimo še druge skladbe, v glavnem narodne priredbe, med njimi Jeričijevi priredbi Rasti, rasti rožmarin in Gozdič je že zelen, tudi polne duhovne vsebine. Lepo je izzvenela zadržana in komorno podana Ipavčeva O mraku. Program je obsegal med drugimi še Močnikovo priredbo Pojdam v Rute, Boštjančičevo Teče mi, teče vodica ter Kernjakovo Gorjansko serenado.

Celotna izvedba goriškega mešanega zbora je pokazala, da je to precej izvežbano in ubrano pevsko telo, ki razpolaga v glavnem z mladim glasovnim materialom. Seveda je v moški zasedbi nekoliko šibkejši (tudi zaradi odsotnosti nekaterih pevcev), čeprav je vseeno ta glasovni sestav pokazal prijetno barvitost in v komornem podajanju dozirano uglašenost. Zbor Lojze Bratuž je s tem koncertom samo potrdil, da ima vse pogoje za nadaljnjo pevsko oz. umetniško rast, ki jo bo dirigentova večša roka gotovo v njegovih težnjah še oblikovala.

Po koncertu, ki se ga je udeležilo zlasti veliko nemških turistov in ki so zbor na-

„No al bilinguismo!“

(nadaljevanje s 1. strani)

stopnja prav dvojezičnost, proti kateri se je še do pred kratkim zaganjal večinski tisk v deželi z naročenimi »pismi« bralcev, namesto da bi italijansko javnost redno seznanjal z življenjem in kulturno ustvarjalnostjo slovenskih sosedov ter s tem pripomogel k odpravi nakopičenih predsodkov manj- oziroma večvrednostnih pojmovanj, ki tako motijo medsebojno sožitje.

GOSPODARSKA ŠKODA ZA TRST

Doslej se nobeden odgovornih politikov ni vprašal, koliko je nacionalizem in protislovenska politika že škodila gospodarstvom in mednarodnemu položaju dežele, še zlasti pa Trsta. Pod fašizmom so bili zatrti močni slovenski denarni zavodi kot Trgovsko obrtna zadruga in Jadranska banka v Trstu, pa tudi češka Živnostenska banka, preko katerih so potekali posli s slovanskimi deželami. Danes ni v Trstu razen ene hranilnice nobene domače italijanske banke. Edina še preostala Banca Popolare Giuliana je bila pred leti pripojena zavodu Banca Antoniana iz Padove. Banca Popolare Giuliana pa si je po prvi vojni prilastila premoženje slovenske Trgovsko-obrtna zadruga. Edina slovenska in tržaška domača ustanova, Tržaška kreditna banka, pa je kot slovenski zavod ovršana v svojem razvoju.

O mednarodnem pomenu Trsta do prve svetovne vojne in še čez je pričalo tudi veliko število tujih konzulatov, 24 po številu. Od teh jih je danes še 14: ZDA, Vel. Britanija, Francija, Avstrija, Belgija, Brazilija, Jugoslavija, Grčija, Norveška, Zah. Nemčija, Portugalska, Švedska, Švica in Turčija. Zaprlje so jih: Kitajska, Japonska, Mehika, Spanija, Poljska, Romunija, Českoslovaška, Madžarska, Argentina, Bolgarija, skupno 10. Na novo so odprti konzulati Danske in Gabona ter več prekomorskih držav, toda samo s konzularnim zastopnikom: Salvador, San Marino, Senegal, Južna Afrika, Libanon, Guatemala, Honduras. Samo konzularnega predstavnika imajo danes v Trstu tudi Zah. Nemčija, Turčija, Norveška in Portugalska. Po potno dovoljenje za Portugalsko morate npr. na konzulat v Milan, ker ga zastopnik v Trstu ne izdaja.

To so posledice šovinističnega zadržanja političnih krogov v Trstu po prvi in po drugi vojni. Uničevanje slovenskega premoženja, spodnašanje obstoja slovenske skupnosti, tudi s parolami »No al bilinguismo!« in z vsem, kar se za njimi skriva, gotovo ni koristno za prihodnost obmejnih krajev. Pojav Liste za Trst, kakršnakoli je že, je posledica tudi te dolgotrajne zgrešene razvojne politike. Rim ni izgubil Trsta leta 1975, ko je bil v Osimu podpisan sporazum, proti kateremu se je omenjena Lista dvignila, ampak že leta 1954, s podpisom Londonskega sporazuma, čigar določila glede pravic slovenske narodne skupnosti je takratna in dosedanja vladajoča klika izgrala.

Novi kardinali

V soboto 30. junija je sv. oče Janez Pavel II. ustoličil 15 novih kardinalov. Kot običajno se je to zgodilo z veliko slovenskostjo na tajnem in javnem konzistoriju. Ta slednji je bil v veliki dvorani Pavla VI. Ves obred je oddajala tudi Evrovizija. Med novimi kardinali so 4 Italijani, 2 Poljaki, ostali so raznih drugih narodnosti. Vendar je pri ustoličenju bilo navzočih samo 14 kardinalov, manjkal je 15. Na to je spomnil kardinal Casaroli v svojem nagovoru na papeža, kot tudi sv. oče sam v govoru kardinalom. Kardinal, ki je papež obdržal njegovo ime »in pectore« (v srcu), je najbrž kak škof iz Litve, ki je sedaj sovjetska republika. Njegovo ime bodo javili, ko bodo časi za to ugodni.

gradili z zasluženim aplavzom, so se pevcu in spremljevalcu ustavili na družabnem srečanju. Poleg gradeškega dekana msgr. Faina in predsednika ZSKP dr. Humarja je bil prisoten tudi škof vikar dr. O. Simčič. Gradeška občinska odbornica za kulturo pa je v posebnem nagovoru poudarila pomen in uspeh koncerta slovenskega zbora iz Gorice ter nato podelila vsem udeležencem spominske medalje ob 1400-letnici bazilike sv. Evfemije, saj se je prav v tem okviru odvijal tudi ta koncert. Gotovo je imel koncert goriškega slovenskega zbora poleg glasbenega tudi širši pomen, v kolikor je predvsem premožim tujim poslušalcem dokazal in pokazal, da smo na Goriškem tudi Slovenci in da imamo tudi primerno stopnjo kulturnega razvoja in rasti.

Po tržaškem velesjemu

Trst se res ne more meriti z znanimi velesjemskimi mesti v Evropi, kot so Milan, Pariz, Barcelona, Dunaj, Zagreb, Brno, Plovdiv, Leipzig, Poznanj itd. Obiskovalci tržaškega velesjema tega niso niti ne pričakovali. Toda pričakovali so, da bodo videli vsaj »velesjem«, kar se jim pa pri ogledu tržaškega razstavišča ni izpolnilo. Tržaška prireditelj tega imena postaja navadna kramarija. Imela je sicer tri velike paviljone, katerih razstavne površine bi zadoštvale za skrbno urejene prikaze trgovske ponudbe po posameznih državah udeleženkah. Toda število držav, ki so na tem sejmu razstavljale, je bilo tako nizko, da si ga organizatorji niso upali niti navajati. Očitno bi bilo to število porazno za prireditelj, ki nosi naslov: velesjem.

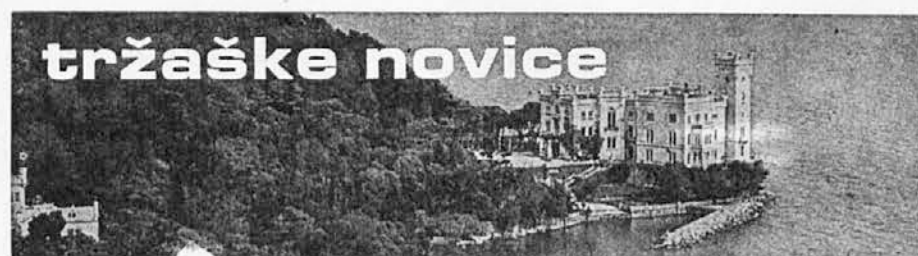
Po omenjenih paviljonih je namreč na več mestih bil še nezaseden prostor. Velesjemska uprava, kot se zdi, ni bila v zadregi s prostorom, saj je pravih razstavljalcev primanjlovalo. Zato so velik del razstavišča zapolnili trgovci in kuhinjskih strojev. Po želji ste jih lahko tudi kupili. V zadnjem paviljonu sta imeli v pritličju posebna oddelka Avstrija in Jugoslavija, a tudi ti dve nista nudili drugega kot turistične dobrine, z izjemo nekaj kosov jugoslovanskega pohištva. Gornje nadstropje istega paviljona je bilo natrpano z vso mogočo folklorno kramo iz prekomorskih držav, le Brazilci, kot na vseh sejmih, so nudili pokušno svoje kave. Človek se ni mogel znebiti občutka, da je bila udeležba vseh teh prekomorskih držav, pa tudi nekaterih evropskih npr. Zahodne Nemčije, samo iz vljudnosti; ker je pač v Trstu nekaj tujih konzulatov ali pa imajo te države pomorske zveze s tržaškim pristaniščem. To pa je seveda kaj slabo spričevalo za krojilce povojne tržaške gospodarske politike in duha, kot so si ga bili oblikovali svoj čas župan Bartoli ali predsednik trgovinske zbornice Caidassi in njihova skupina.

Po vojni je v Trstu predolgo prevladovalo čustveno politično vzdušje, iskanje grešnega kozla za sedanje neugodno stanje in obrobni položaj mesta. Ta grešni kozel so bili in so še danes slovenski somiščanin ter njih rojaki od onstran meje in dalje ves jugoslovanski in slovanski svet. Takšna stališča pa seveda ne morejo odpraviti zavoženosti tržaške politike. Ravno narobe, hromijo še naprej prilagoditev novim razmeram. To je bilo opaziti tako očitno, kljub vsej odprtosti meji in visoko letničnim besedam o sožitju in sodelovanju z narodi in deželami evropskega Vzhoda, prav na tržaškem sejmu. Ceni miti o večvrednosti latinstva in njega vsrkavajoči moči nasproti neposrednim slovenskim in slovanskim sosedom, kot jih je v svoji knjizici o Trstu že pred časom razglašal tudi sedanji župan Cecovini, tudi sam »latiniziran« Slovan, ne morejo biti

izhodišče za gospodarski in kulturni napredek tržaškega mesta, saj gre v bistvu za navno romantiko iz preživelih buržoaznih časov. Za potvorbe zgodovinskih danosti, saj so posredno vsi evropski narodi preko krščanstva prevzeli tudi nekaj stare latinske omike, predvsem pa latinščino kot cerkveni jezik in vso duhovno dediščino, ki je v njej vsebovana. Moderna Italija, stara kakih sto let, ima iz nekdane kulturne dediščine v primerjavi z drugimi evropskimi narodi samo močnejšo arheološko zapuščino. Toda potvorbe in miti so bili potrebni buržoazni družbi za ustvaritev socialnih razlik, značilnih za meščanska pojmovanja.

Da takšna nemoderna in zastarela pojmovanja še danes hromijo politično vzdušje in gospodarski razmah Trsta, je verjetno edinstveno primer v Evropi. Se bolj edinstveno pa je lahko, da se politični sloj, ki je za vzdrževanje takšnega vzdušja v javnosti odgovoren, vseh trideset povojnih let ni zavedal ali pa ni hotel zavedati, da mora takšna politika voditi v polom. Pojav protestne Liste za Trst vsled tega ne more pomeniti presenečenja. Presenečenje je lahko le v tem, da ta lista hodi po istih tirih, samo da si je nadela drugačen predznak, namesto nacionalističnega je prešla na krajevnege. Socialno psihološkega vprašanja v Trstu pa zaradi zgrešenega pristopa tudi ta ne bo rešila.

—ip

tržaške novice

Draga '79

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu sporoča, da bodo letošnji XIV. študijski dnevi »Draga '79« prvo soboto in nedeljo v septembru, torej 1. in 2. septembra. Tiskovna konferenca s predstavitvijo govornikov bo v petek 31. avgusta. Študijski dnevi bodo tudi letos v parku Finžgarjevega doma na Opčinah, nedeljsko sv. mašo za udeležence zborovanja bo daroval tržaški škof Bellomi.

Dolinski občinski svet

Dolinski občinski svet je imel pretekli četrtek zadnje sejo pred poletnim odmorom. Zato je razumljivo, da so svetovalci imeli več vprašanj in priporočil občinski upravi glede številnih perečih problemov.

Eden takih zelo nujnih problemov je izredno slabo stanje občinskih cest in ulic po posameznih vaseh, ki se jim vidno pozna dolga deževna zima in so polne luknj. Na to je občinsko upravo opozoril svetovalec Glavko Petaros, ki je spomnil tudi na potrebo po ureditvi igrišča pri osnovni šoli v Borštu.

Svetovalec Boris Gombač je pozval upravo, naj ponovno urgira pri tržaški provin-

ci, da bi se enkrat že lotila nevarnega ovinka na cesti v Ricmanjih.

Svetovalec Alojz Tul je vprašal, kaj je krivo, da morajo občani po dolge mesece čakati, da gasilci opravijo svoje nadzorstvo nad ogrevalnimi napravami v stanovanjih, kar potem zavlačuje dovoljenja tudi drugih ustanov. To vprašanje je dopolnil še Bandi Marino s pripombo, da je treba enako dolgo čakati na dovoljenje ustanove za spomeniško varstvo (Belle Arti).

Župan je na gornja vprašanja in priporočila zagotovil zanimanje občinske uprave. V drugem delu se je občinski svet odobrila vrsto sklepov redne uprave. Med najvažnejšimi, ki presegajo okvir redne uprave, naj omenimo odobritev načrta novega organika za osebe občine Dolina, ki predvideva skupno 76 mest, v katera so vključena tudi mesta snažilk po šolah.

Daljša razprava se je razvila v zvezi s smetarsko službo, katere proračun bo treba uravnovesiti, to se pravi odpraviti nekatere stroške in povečati takse v breme porabnikov te javne službe. Pričakovati je torej treba stoo odstotno povišanje tarif za pobiranje smeti že v prihodnjem letu.

Končno je občinski svet razpravljal o posegih, potrebnih za ureditev celotnega okolja in varstva v dolini Glinščice.

Na Kontovelu so pokopali mladega Petra Štoko

V soboto 30. junija so na Kontovelu pokopali mladega, komaj 18-letnega Petra Štoko. Prejšnje dni so njegovo truplo slučajno odkrili na vrhu Mangarta, nakar so ga prepeljali v domačo vas, kjer sedaj čakata na večno vstajenje. Pogreb je vodil g. Tone Bedenčič, duhovni vodja tržaških skavtov; pogreba so se udeležili tudi številni skavti.

Lani v novembru se je Peter Štoko sam podal na Mangart, kjer ga je zajel hud snežni vihar. Ker se ni vrnil, so ga dolgo zaman iskali. Sedaj so ugotovili, da je čisto na vrhu omagal, iskal zavetje za neko skalo in tam za vedno zaspal.

Pokojni Peter je bil idealen fant, član tržaške skavtske organizacije, športnik, študent na tržaški univerzi; posebno pa je ljubil naravo in planine. In prav ta ljubezen in mladostna drznost sta mu postali usodni. Naj v Bogu počiva!

Sporna televizijska oddaja

Italijanska televizija je na drugem programu oddajala tri prizore pod skupnim naslovom: Dobrodošli v Trstu (Benvenuti a Trieste). Oddajo je pripravil Leandro Lucchetti, Tržčan po rodu. Mnogi v naši deželi so jo gledali, kar je naravno, številni pa so bili z njo zelo nezadovoljni. Njih nezadovoljstvo je prihajalo odtod, da so v oddaji videli Trst in tudi sebe v drugačni luči kot so navajeni. Ni bil običajen kliše o italijanskem Trstu ali o Trstu in njegovih lepotah ali kaj podobnega; bil je kritičen pogled na tržaško mesto, njegovo zgodovino, njegove prebivalce, njegovo gospodarsko, kulturno in tudi nočno življenje. Še posebej pa prikaz Trsta, ki se je na dveh volitvah odločil za Listo za Trst. Na kratko: šlo je za Trst, kot ga ljudje navadno ne vidijo, videl pa ga je režiser s svojo kamero.

Pri tem se je režiserju zgodilo kot tistemu fotografu, ki je fotografiral staro gospo, ki je bila prepričana, da je mlada in lepa. Ko se je videla na fotografiji staro in ne več lepo, je sliko raztrgala, fotografa pa ozmerjala. Tako so tudi Lucchettijski ozmerjali v časopisih in na tiskovni konferenci, njegovo oddajo pa skritizirali do zadnje dlake.

Morda je pa Trst v resnici takšen, kot ga je Lucchetti prikazal.

Rojan

V četrtek 21. junija nas je zapustila Antonija Ščuka. Dočakala je visoko starost. Preteklega januarja je dopolnila 91 let. Odlikovala jo je trdna vera, ki ji je pomagala pogumno prenašati težke preizkušnje. Med zadnjo vojno je izgubila vse tri sine ve. Nemci so jih zajeli in odpeljali v taborišče, odkoder se niso več vrnil.

Tesno je bila povezana s svojo župnijo. Dnevno je bila pri maši, če ji je zdravje dopuščalo. Podprla je vsako dobrodelno akcijo, posebno so ji bili pri srcu misijoni. Bila je zvesta članica rojanske Marijine družbe. Ljubila je slovensko besedo. Kljub visoki starosti je redno prebirala Katoliški glas, Mladiko, Ognjišče, Družino, Katoliške misijone.

Naj ji Bog nakloni večno plačilo za nje dolgo in na dobrih delih bogato življenje. - SZ

CIRILMETODOVA NEDELJA NA VEJNI (8. julija)

- 16.30: zbiranje romarjev-pešcev pred Gasilskim domom na Opčinah in procesija skozi gozd proti svetišču
- 17.30: slovesno somaševanje novomašnikov in zlatomašnikov v gornji cerkvi
- 18.30: ekumenska pobožnost ob oltarju sv. Cirila in Metoda

Zaključek sezone zboru „Loize Bratuž“

Po zadnjem uspelem koncertu v Gradežu v baziliki sv. Evfemije, smo se pevci mešanega zboru »Loize Bratuž« zbrali v petek 28. junija na zadnjih vajah letošnje sezone. Ker je bil topeh in več večer, nismo šli v malo dvorano Katoliškega doma, kjer običajno vadimo, ampak smo kar prisedli k mizam na travniku ob dvoran. Bili smo v idilični družbi kresnic in hrosčev sv. Ivana. Pravzaprav niso bile to običajne vaje, tiste nevaležne, ki se začnejo z »ogrevanjem« glasu in petjem posameznih glasov, pač pa prijateljsko srečanje z zakusko in petjem.

Pri tem smo pregledali svoje delovanje v sezoni 1978/79. Začelo se je s Cecilijanko v Katoliškem domu v Gorici. Zatem smo peli na italijanskem koncertu na čast sv. Cecilije v travniški cerkvi. 17. marca smo nastopili na reviji Primorska poje v Kobaridu, kjer smo želi veliko uspeha, saj so nas prireditelji povabili 31. marca v Trst v Kulturni dom na slavnostni zaključek te revije. Tu smo peli kot edini predstavniki Goriške. Zadnji nastop pa je bil samostojni koncert našega zboru 26. junija v Gradežu, in o katerem poročamo na drugem mestu našega lista.

Naš dirigent prof. Stanko Jeričovi nam je ob zaključnem večeru povedal nekaj globokih in lepih misli, ki dokazujejo, da mu je naš zbor pri srcu in da veliko o njem premišljuje. Poudaril je, da smo le-

tos z vztrajnim delom in vajo dosegli ubrano petje, čeprav se je v zadnjih dveh letih zbor skoraj ves prenovil. Zahvalil se je pevcem, ki sodelujejo že veliko let, za razumevanje, ki ga imajo do mlajših. Začutil je, da je zbor enovito telo, čeprav sestavljen iz pevcov različne starosti in stopnje izobrazbe. Vse namreč drži veselo do lepega petja, ki je seveda nujno povezano z žrtvami. Dihalne vaje, stalno ponavljanje istih akordov, disciplina, premagovanje večerne utrujenosti, medsebojna strpnost so nam lahko šola za nadaljnje družbeno življenje. Dirigent upa, da se bomo v jeseni srečali spočiti in pripravljeni za uresničitev začrtanega programa. Želi, da bi ohranili prijateljske vezi, ki so se spletle v zboru, kajti tudi te pripomorejo k celotnemu uspehu in homogenosti zboru.

V imenu odbora sta povedali še nekaj misli predsednica Franka Žgavec in tajnica Alenka Černic. V imenu pevcev, ki že vrsto let sodelujejo pri zboru, se je dirigent zahvalil prof. Silvan Kerševan. Izrazil je skupno misel prisotnih, da je bil dirigentov govor edinstven. Sledila je pesem za pesmijo in kar težko smo se razšli.

Opomba. K zgornjim lepim mislim bi dodali še nekaj. Zelja goriških poslušalcev je, da bi zbor »Loize Bratuž« radi večkrat slišali tudi na naših odrih. (Ured.)

Odkritje spomenika dr. J. Vilfanu v Novi Gorici

Klub starih goriških študentov, ki že vrsto let zelo hvaljevredno postavlja spominska obeležja, plošče, doprsne kipe naših zaslužnih goriških mož (kulturnikov, pisateljev, pesnikov, glasbenikov, politikov) je obrnil novo stran v tej dejavnosti. V nedeljo 1. julija so namreč odkrili spominski kip primorskemu politiku dr. Josipu Vilfanu, ki tako danes bogati vrsto že postavljenih kipov v Erjavčevem drevo-rtu v Novi Gorici.

Dr. Josip Vilfan se je rodil v Trstu 30. avgusta 1878. Po študijskih letih v Trstu, Dubrovniku in na Dunaju se je posvetil odvetniškemu upoklicu, kmalu pa je tudi stopil v javno življenje. Bil je izvoljen v tržaški občinski svet in v deželni odbor. Po prihodu Italije je svoje politično delo nadaljeval kot slovenski poslanec, ko je bil na volitvah leta 1921 in 1924 izvoljen v rimski parlament. Tu je skupno z ostalimi slovenskimi poslanci tega obdobja veliko prispeval za obrambo slovenske in hrvaške manjšine v Italiji. Kasneje je igral veliko vlogo pri raznih evropskih manjšinskih organizacijah, zlasti pri Kongresu evropskih narodnosti, katerega predsednik je

bil. Po prepovedi delovanja »Edinosti« se je dr. Vilfan preselil na Dunaj, pozneje pa v Beograd, kjer je po drugi svetovni vojni tudi sodeloval pri Inštitutu za mednarodna vprašanja. Umrl je v Beogradu 8. marca 1955.

Nedeljsko slavje je vodil v imenu Kluba Vladimir Gradnik. Slavnostni govornik je bil dr. Filibert Benedetič, ki je temeljito orisal dobo, v kateri je Vilfan živel in deloval, ter njegovo življenjsko pot. Na prireditvi so med drugimi še sodelovali igralca Zlata Radošek in Stane Rastresen ter komorni zbor Marij Kogoj iz Nove Gorice pod vodstvom Ivana Mignozzija, ki je zapel vrsto slovenskih pesmi. Med svojci pokojnega dr. Vilfana je bil med drugimi prisoten sin dr. Joža Vilfan, znan jugoslovanski politični in diplomatski predstavnik, od gostov pa predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Janko Milčinski. Veliko je bilo predstavnikov političnega in kulturnega življenja iz zamejstva in iz matične domovine.

Kip Josipa Vilfana je izdelal akad. kipar Negovan Nemec, ki je že znan tudi po kiparskih delih za razne druge osebnosti,

ki jih je Klub počastil. Klubu starih goriških študentov vsekakor iskreno čestitam za to in vse druge pobude, s katerimi hoče tako lepo počastiti delo in pomen naših zaslužnih primorskih Slovencev.

Naj še dodamo, da bo jeseni odkritje spomenika Ivanu Trinku. To bo lepa oddolžitve spominu na pesnika beneških rojakov ob 25-letnici njegove smrti.

Asfalt na Vršič

so začeli polagati s primorske strani. Letos bodo asfaltirali večji del te lepe visokogorske ceste, ki pelje iz Trente na Vršič. Brez asfalta bo ostalo le kakih 2.500 m ceste tik pod vrhom, ker je treba čistišče posebej utrditi.

Krožek za duhovniške poklice

Pred sto leti so v italijanski vasi Lu, ki šteje približno 1.700 prebivalcev, krščanske matere ustanovile poseben krožek za »pospeševanje duhovniških poklicev«. Videti je, da so kar dobro uspele, saj ima župnija do sedaj 141 še živečih duhovnikov, redovnikov in redovnic.

Čestitke

Novi doktorici Viviani Križmančič, ki je prejšnji teden z odliko diplomirala na tržaški univerzi (v leposlovnih vedah), čestitata župnijska skupnost v Bazovici in cerkveni pevski zbor.

Iz Skednja

Skedenjska poletna prireditev 24. junija je lepo uspela. To je peta kulturno-zabavna prireditev, ki jo organizira skedenjski kaplan g. Dušan Jakomin s pomočjo domače mladine.

Dih prešerne mladosti je zavel po prireditvenem prostoru ob prvih zvokih števerjanskih fantov. Zdelo se nam je, kot da se jih še drži nekoliko ameriške slave. Priložnostni govor je imel domačin Pavel Zobec. Poudaril je potrebo, da neomajno vztrajamo na poti za dosego in utrditev našega kulturnega razvoja.

Koristna in potrebna so nam taka srečanja, kjer se obnovlja, kar je pristno naše, da spoznamo skupine, ki po drugih naših krajih delujejo in ustvarjajo. Tako je folklorna skupina »Karol Pahor« iz Pirana požela veliko zasluženih aplavzov. Človek se kar čudi glasbenemu spominu za tako dolgo vrsto plesov. Skedenjski domačini so pa uživali ob pogledu na svoje najmlajše iz šole »Ivan Grbec«. Prav je, da tudi ti začutijo svojo pomembnost, kjer se jim nudi možnost za nastope, pri katerih se estetsko in vzgojno oblikujejo.

Prireditveni prostor res ni najbolj idealen, a tak kot je, še najbolj odgovarja okviru domačega priznanja. Na vabilu je rečeno: »Naj pride do veljave vsak človek!«. No, števerjanski fantje so goste kar dobro zabavali s svojimi šaljivimi točkami. Morda pa bi se našel tudi med poslušalci kdo, ki nosi v svoji zalogi kaj podobnega; ali ne bi bilo primerno, da bi se tudi on približal mikrofonu? - F. V.

Odhod romarjev na Poljsko

V petek 20. julija odhod obeh avtobusov s Travnika v Gorici (Piazza Vittoria). Na železniški postaji vstopijo potniki s Tržaške, nato preko štandredškega mostu, Ločnika in Krmina v Videm, kjer vstopijo Videmčani, nato dalje v Trbiž. V Leobnu v Avstriji se pridružijo še trije romarji in sicer naj čakajo v restavraciji Baumann v ul. Fr. Josef. Spored dobite ob prevzemu potnih listov.

Vse za reklamo

»Wojtyła Cocktail«: veste, kako je sestavljen? Tri petine poljske vodke, petina suhega vermuta in petina sladkega vermuta. Dodajte zdrobljenega ledu in primernih dišav, kakšnih pa naj ugane, kdor se na take reči razume. V počastitev poljskega papeža italijanskim kavarnarjem pride vse prav.

Novosti v Katoliški knjigarni

Katoliška knjigarna na Travniku št. 25 je prejela nekaj novih knjižnih novosti in slovarjev. Med temi tudi odlično urejen zbornik Goriškega muzeja (Nova Gorica), imenovan »Goriški letnik št. 45 za leto 1977 in 1978. V njem so pomembne razprave iz goriške zgodovine, tako npr. dr. Iva Juvančiča kritičen spis o nadškofu Margottiju ter raziskava ruske zgodovinarke Iskre V. Curkine o jezikoslovcu Baudouinu de Courtenay in Slovincih.

Med novimi knjigami, ki so na razpolago slovenskemu bralcu, naj omenimo »Pesem dveh src« (Barclaj), »Danyjev dnevnik« (Quoist) ter slovensko delo »Pij, fant grenko pijačo« (Krivec).

Za mladino je zelo primerno kratko sv. pismo s slikami. Za zbornico petje pa besedila in napevi cerkvenih ljudskih pesmi »Hvalimo Gospoda«. Z nemškega knjižnega trga je prišlo delo »Gotteswort 1979«.

S področja gospodarskih odnosov je na razpolago najnovejše delo Egidija Vršaja »La cooperazione economica internazionale est-ouest e nord-sud«.

Posebno pozornost pa posveča knjigarna izbiri slovarjev domačih in tujih založb. Med temi so na razpolago tudi naslednje nove izdaje:

- Jernej: Talijanski hrvatski in hrvatsko talijanski žepni rječnik;
- Fabian: Manuale della lingua ungherese;
- Gyula: Magyar olasz szotar (madžarsko-italijanski slovar);
- Gyula: Olasz Magyar szotar (italijansko-madžarski slovar);
- Slownik techniczny (poljsko wloski (poljsko-italijanski tehnični slovar);
- Slownik Wlosko polski (italijansko-poljski slovar in obratno);
- Česko-slovenski slovar;
- Italsko-česki slovník (italijansko-češki slovar);
- Knjigarna je pravkar prejela tudi novo monumentalno »Zgodovino Slovencev« ter Alekseja Goriškega roman »Popotnik«.

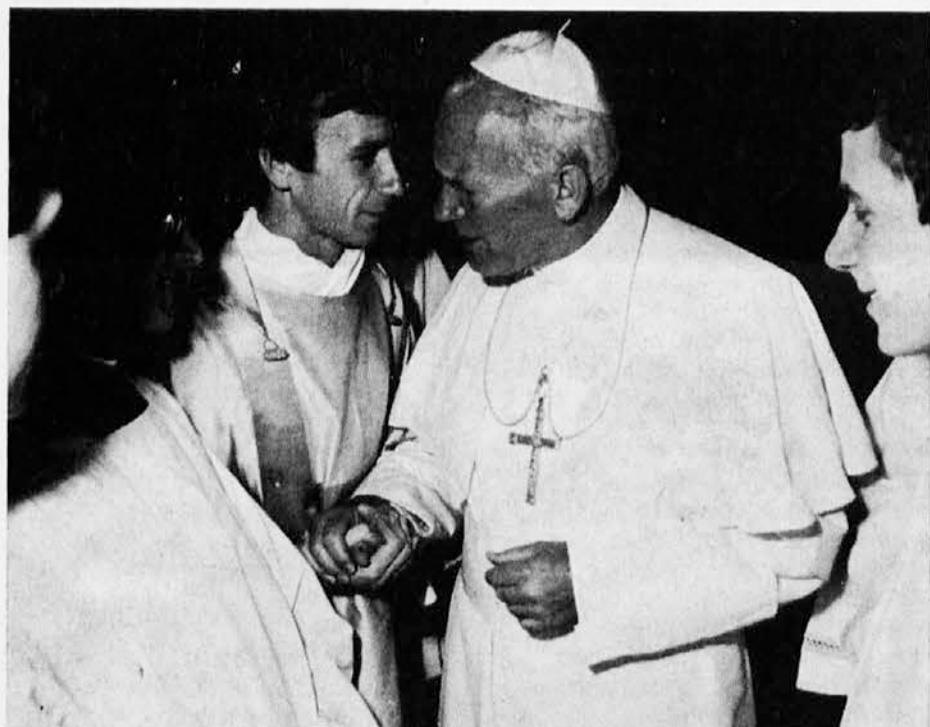

Mati božja na Sv. gori sameva ...

V nedeljo 1. julija je goriška Marijina družba priredila vsakoletno romanje na Sv. goro. Marijino svetišče je prenovljeno in nas je kar očaralo. Razočarani pa smo bili nad tako maloštevilnimi romarji v cerkvi. Kaj je temu vzrok? Ali je vera naših ljudi tako padla? Ali Marijine pomoči ne potrebujemo več? Ne! Naše ljudstvo je še verno in bolj kot kdajkoli potrebuje božje pomoči.

Resnica pa je, da nas je življenje pomehkužilo in si malokdo upa še peš na Sv. goro. Ko bi bila pot boljša, pravijo, bi šli. Ne samo za pešpot, tudi za avtomobile je neprikladna, ko ostro kamenje reže gume in so ovinki negotovi. Zičnice ni več in je tudi ne bo. Nekoč smo na goro hodili po bližnjicah. Sedaj jih skoro ni več. Grmičje jih je prerasló in kdo naj si še utira pot v skalniško džunglo? Požrtvovalni patri, ki jim je pri srcu ne samo svetogorsko svetišče, temveč še bolj zdravo versko življenje med našimi ljudmi, se tolažijo in opravičujejo ta pojav s tem, da imajo zlasti kmečki ljudje sedaj največ dela in so preveč utrujeni za romanja. Proti septembru in posebno ob Marijinih praznikih bo že boljše. Tako se tolaži tudi gostilničar edine gostilne na gori. Odrpta je ob sobotah in nedeljah in naša družba (nad 40 oseb) je dobila zelo dobro kosilo.

Ali naj še povemo, kako prijetno je na Sveti gori, kako je človek srečen pri naši Mariji, ki je z Urško Ferligojnico govorila v našem jeziku in ne v latinščini, kakor je napisano na sliki v zakristiji? Se to

Na sliki sta sv. oče Janez Pavel II. in Marjan Vidmar kot diakon pri papeževi maši, skupaj z drugimi diakoni, letos 25. marca. Je v sredini ob papežu

povemo, da je zakristija spremenjena v lepo kapelo, kjer kraljuje prvotni kip Matere božje z Jezuškom. Tudi na to pomislimo, da se je na Skalnici prikazala Mati božja z Jezuškom.

Hvalevredno je delo dobrih patrov za Marijino svetišče, a čaka jih še druga velika naloga: ugoditi pot do njega. To naj ne bo samo njihova naloga, temveč naloga vseh Marijinih častilcev in tudi oblasti v Novi Gorici. Asfaltirana pot na Sv. goro bi mnogim pomagala za srečno pot v nebesa in tudi turizmu bi pomagala. **Zora**

Nova maša v goriški stolnici

Povsem nepričakovano je na praznik sv. Petra in Pavla v goriški stolnici daroval sveto daritev novomašnik Marjan Vidmar. V nedeljo 24. junija ga je v baziliki sv. Petra posvetil papež Janez Pavel II. skupaj s 87 drugimi novimi duhovniki iz 14 držav. Izmed Slovanov so bili le trije Poljaki in pa Marjan Vidmar. Ta je sicer Argentinec po državljanstvu, a Slovenec po narodnosti.

Rodil se je v Ljubljani leta 1947. Njegov oče je doma z Otlice, iz znane Vidmarjeve družine, ki je že dala duhovnika pok. Jožeta Vidmarja. Njegov oče je med vojno bil partizan; po vojni pa je videl, kako so se razmere razvijale doma, zato je leta 1958 pobegnil na Koroško in se naslednje leto z vso družino izselil v Argentino. Ustavil pa se ni v Buenos Airesu, ampak je šel daleč na jug v mesto Comodoro Rivadavia, dva tisoč kilometrov južno od argentinske prestolnice.

Tu je Marjan študiral pri salezijancih, nakar je stopil v bogoslovje v Buenos Ai-

resu. Po končanem bogoslovju ga je škof poslal v Evropo, da dopolni svoje znanje. Studiral je najprej v Rimu, nato še v Nemčiji, kjer se je dobro naučil nemščine.

Prav zaradi študijev se je njegovo mašniško posvečenje zavleklo, tako da je bil posvečen šele letos, ko mu je skoraj 32 let. Pri posvečenju so bili navzoči nekateri sorodniki iz Slovenije, teta Ivanka iz Argentine in teta Marija iz Gorice; niso pa mogli priti starši, ker niso vozila letala DC 10.

Po posvečenju se je sv. oče pozdravil z vsakim novim mašnikom, tudi z g. Marjanom. Ko mu je povedal, da je rojen v Ljubljani, mu je sv. oče po slovensko rek: »Torej vi ste Slovenec.« Odrnil je: »Da, sv. oče, Slovenec sem, a bivam v Argentini.« - »Potem ste Slovenec in košček Argentinec,« je ugotovil papež.

To drži, saj g. novomašnik zelo dobro govori slovensko, čeprav je v tujem svetu že več kot dvajset let. Sedaj je kot novi mašnik že odpotoval v Nemčijo, da bo tam med Slovenci nadomestoval izseljenske duhovnike, ki bodo šli na počitnice. Gospod novomašnik je obljubil, da se povrne v Gorico prihodnje jesen.

Podgora

Po treh letih je v nedeljo 24. junija podgorska župnija spet doživela enega od važnejših in versko obetajočih dogodkov svojega življenja: sv. birmo. Zakrament je podelil goriški nadškof Peter Cocolin. Birmancev je bilo 47 (26 dečkov in 21 deklic). Pri svetem obredu sta sodelovala g. Marjan Komjanc, dekan in predsednik sloven-

IX. ZAMEJSKI FESTIVAL DOMAČE ZABAVNE GLASBE V ŠTEVERJANU

Sobota 7. julija 1979 ob 21. uri

Finale nedelja 8. julija 1979 ob 17. uri

NASTOPI 20 ANSAMBLOV. PODELILE SE BODO ŠTEVILNE NAGRADE

S.K.P.D. »F. B. SEDEJ«
Ansambel »L. HLEDE«

DAROVI

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: družina Leban namesto cvetja na grob Kristine Hvala 50.000; Valerija, Meri in Berta 20.000; Hermina Vranič 10.000; Marija Zvanut 5.000 lir.

Za novo telovadnico v Gorici: Cerkevnik, Videm 100.000; Durcik Darko 10.000; Maraž A. 16.000; N. N. 10.000; N. N. 100.000; Gorkič Elicain Jože 20.000 lir.

V spomin Mihaela Zniderčiča iz Valerišča (Števerjan) daruje družinski prijatelj J. J. za Zavod sv. Družine 10.000 lir.

Slovenski duhovniki s Tržaškega in Goriškega so zbrali na svojem srečanju na praznik Srca Jezusovega v kapeli šolskih sester pri Sv. Ivanu 143.000 lir za gobavce misijonarja Štante.

Za cerkev na Jazbinah: sinovi pok. Antona Franžot 25.000 lir.

Za cerkev na Sv. gori: Vilma Sefic-Sancin 10.000 lir.

Slavica K. iz Sv. Križa ob 8. obletnici smrti brata Josipa Sulčiča za gobavce na Madagaskarju 10.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: Frančiška Vremec, Sp. Lokavec 100.000 st. din; druž. Debelis, Sv. Magdalena 8.000; Evelina Pahor, Trst, v spomin Petra Stoka 10.000; E. Ž., Trst, 10.000; N. N. 10.000; N. N. 50.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: dobrotnica iz Trsta 50.000; Marija Vidau, Opčine, 10.000; Zofka Zuljan, Ricmanje 5.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: ga. Gec ob smrti moža Ricardota 10.000 lir.

Za misijonarja Jožeta Cukaleta: Pepca Beričič 1.500 ND.

Za cerkev na Opčinah: dr. Hrovatin Seraf 5.000; N. N. 3.000; Fava-Podobnik Kristina v spomin pok. none Otilije Cermelj 100.000; Daneu Josip 3.000; Malalan Tereza 1.500; Malalan Marija 13.000; razni 3.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Kerševan Marija 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

ORGELSKI KONCERT

bo v **nedeljo 15. julija ob 18. uri** v Drežnici pri Kobaridu. Prof. Angela Tomanič bo izvajala dela Bruhnsa, Galupija, Bacha, Francka, S. Premrla in Tomca. Po končanem koncertu bo še župnijska maša.

Ljubljanska TV

Sporod od 8. do 14. julija 1979

Nedelja: 9.20 Za dobro jutro. 12.30 Veseli tobogan: Vinica. 17.20 »Otalja iz Bahie«, film. 20.00 »Cardak na nemu in na zemlji«, nadalj. 20.40 Slovenci od naselitve do marčne revolucije 1848. 22.05 Sportni pregled.

Ponedeljek: 18.45 Mladi za mlade. 20.00 »Dve zvezdici za ugodje«, drama. 21.05 Oči kritik.

Torek: 18.10 Festival mladinskih zborov Celje 77. 20.00 TV tribuna. 20.55 »Korenine«, nadaljevanka.

Sreda: 18.05 Mala čebelica. 18.45 Logatec. 20.00 Igre brez meja. 21.35 V neznanu.

Četrtek: 17.45 Iskanje Britanika. 18.45 Razmišljanka - izmišljanka. 20.00 »Krinka«, film.

Petek: 17.55 Doživljaji mačka Toše. 18.10 Sneljčica. 18.45 Radenci 79. 20.00 Jadranska srečanja. 21.25 »Močnejše od življenja«, film. 22.30 »Vdovstvo Karoline Zašler«.

Sobota: 15.35 Čarovnik iz Oza. 17.15 Naš kraj. 17.25 Nogomet. 20.00 »Hišica v najemu«, drama. 20.55 »Ogenj na nebu«, film.

Tostransko zemeljsko domovino je zamenjal z onstransko, potem ko je dopolnil 90 let življenja

Mihael Zniderčič

Pokopali smo ga na domačem pokopališču. Vsem, ki so ga poznali ga priporočamo v molitev. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrazili sožalje in se udeležili pogreba.

žena Pepca, sin Stanko in hči Hilda z družinama ter vse ostalo sorodstvo

Števerjan - Standrež, na dan pogreba 4. julija 1979

Tudi pevski zbor pod vodstvom ge. Marinke Lasič-Komjanc se je lepo postavil z novo našturiniranimi pesmimi.

Prvo sv. obhajilo. Naslednjo nedeljo 1. julija pa je skupina naših otrok prejela prvo obhajilo. Prišli so v cerkev v procesiji in tam jih je sprejelo petje njihovih vrstnikov ter dalo vse slovesnosti poseben mladinski pečat. Saj so prvoobhajanci tudi lepo sodelovali pri liturgiji božje besede in sploh so vsa dodatna opravila v cerkvi vsa sami izvedli. Oblečeni so bili v narodne noše, kar postaja tradicija v naši vasi. Morda nekatere naše mamice niso s tem najbolj zadovoljne. Vendar naj poudarimo, da na ta način ni pred oltarjem nobene razlike. Vsi so enaki pred svojim Bogom, tudi na zunaj.

Števerjan

Smrt najstarejšega vaščana. Pravijo, da je starost sama že bolezen. Tako lahko rečemo o pokojnem Mihi Zniderčiču iz Valerišča, ki je umrl potem, ko so se mu telesne moči polagoma izčrpale.

Umrl je spokojno v goriški bolnišnici v ponedeljek 2. julija. Dne 3. septembra bi izpolnil 90 let življenja. Pokojnik ni bil Števerjanec po rodu. Rodil se je v zaselku Humarji nad Kanalom ob Soči. Se mlad je prišel v Števerjan in se zaposlil pri veleposestniku Fabrisu. Po prvi svetovni vojni si je kupil posestvo na Valerišču in si tam ustanovil družino s Pepco Terčič iz Bukovja. Z njo je imel tri otroke. Najstarejši sin Lojze je umrl v nemškem taborišču, hčerka Hilda se je poročila v Standrež in sin Stanko je ostal doma in skupaj z očetom skrbel za kmetijo.

Pokojni Miha je bil močno navezan na zemljo. O pravi demokraciji in resničnem slovenstvu in nepotvorjeni svobodi je imel jasne pojme, da ga nihče ni spravil na stranpot. Po naravi je bil zelo gostoljuben, prijeten za razgovor in do konca svežega duha. Dano mu je bilo veliko zadoščanje, da je skupaj z ženo Pepco v septembru 1975 v cerkvi na Jazbinah, v krogu svojih otrok in vnukov slavil zlato poroko. Zelel si je dočakati 90 let; dočakal jih bo pri Bogu, kateremu je bil vse življenje zvest.

Vsem prizadetim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje, čemur se pridružuje tudi naš list.

Uspehi na nižji srednji šoli »Ivan Trinko« v Gorici

Vpisanih v I. razred 121, izdelalo 106, padlo 15. Vpisanih v II. razred, izdelalo 97, padlo 18. Vpisanih v III. razred 100, pripuščenih k nižjemu tečajnemu izpitu 97, padli 3.

Nižji tečajni izpit so z uspehom izdelali: **Sekcija A:** Antoni Kristina, Gergolet Mirrela, Hoban Sara, Jarz Marta, Nanut Sonja, Pahor Mirjam, Terrana Emanuela, Battisti Lucijan, Brajnik Ivan, Jarz Iztok, Kerpan Marko, Komic Peter, Pisk Robert, Tomsic Marko. Ena dijakinja je padla.

Sekcija B. Bregant Alojzija, Conzutti Patricija, Cernic Nevija, Hmeljak Tanja, Humar Katarina, Korosec Vanja, Kovic Suzi, Laurencic Darija, Lutman Sonja, Monticolo Cincija, Bauzon Dimitrij, Gabrijelcig Darij, Klanjscek Igor, Krizmancic Pavel, Marcosig Pavel, Mosetti Flavij, Pahor Danijel, Peric Mauricij, Perkljic Marijan, Persoglia Darij, Suligoj Aleš, Terpin Simon, Tommasi Danilo, Turus Fabij, Vizintin Beno. Noben dijak ni bil zavrnjen.

Sekcija C. Croselli Manuela, Feletig Klavdija, Ferletic Marta, Klanjscek Manuela, Knez Kristina, Kosic Klavdija, Lavrencic Lucija, Pintar Vita Marija, Radetti Rozalija, Terpin Klavdija, Vescovi Rozana, Znidercic Nadja, Cerno Marino, Cosutta Robert, Cotic Robert, Croselli Mario, Ferfoglia Ladislav, Lakovic Igor, Orzan Nikola, Petrih Rihard, Ursic Danijel. Vsi dijaki so izdelali.

Sekcija D. Carli Aleksandra, Cotic Silvana, Fait Bruna, Klancic Danijela, Lavrencic Rozana, Marassi Ivana, Maraz Elizabeta, Pahor Gabrijela, Paoletti Gracijela, Vogric Helena, Feri Aleksander, Florenin Edi, Frandolic Marko, Jarc Vasja, Kopal Edi, Kovic Igor, Tercic Aleksander, Kozuh Nevenka (privatistka). Vsi dijaki so izdelali.

Sekcija E. Bensa Sonja, Cotič Tatjana, Fait Nadja, Gravner Vida, Hlede Jožica, Klanjscek Nevija, Sfillogoj Ana, Uhan Tatjana, Bagon Pavel, Devetti Marijan, Ferfoglia Bruno, Ferfoglia Marko, Krulc Igor, Laurencic Pavel, Leghissa Lucijan, Peric Aleksander, Peric Livij, Princic Marijan, Vizintin Pavel. Vsi dijaki so izdelali.

Časnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Časnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Sporod od 8. do 14. julija 1979

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.05 Mladinski oder: »Ostrostrelec«. 11.45 Motivi z malih zaslonov. 12.15 Nabožna glasba. 14.10 Poslušajmo spet. 15.30 Nedeljsko popoldne. 17.00 Festival domače glasbe v Števerjanu.

Ponedeljek: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Pravljica v nadaljevanjih. 10.05 Koncert. 11.35 Lahka glasba. 12.00 Ribe in morje. 13.15 Zborovska glasba. 14.10 Za prijetno popoldne. 16.30 Kulturna vprašanja. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 Kulturni prostor.

Torek: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Rdeče, rumeno, zeleno. 10.05 Koncert. 11.00 Roman v nadaljevanjih: »Rokovnjači«. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Naši nepoznani znanci. 16.30 Vprašanja o kulturi. 17.05 Opera »Gorenjski slavček«. 18.35 Melodije od tu in tam.

Sreda: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Glasba za najmlajše. 10.05 Koncert. 12.00 Bodimo resni! radijski varieté. 13.15 Zborovska glasba. 14.10 Poletna vročica: oddaja v živo. 16.30 Vprašanja o kulturi. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 »Pozdrav šerifu«.

Četrtek: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Otroci se igrajo. 10.05 Koncert. 11.00 Rokovnjači. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Roža mogota. 15.35 Vodič po glasbeni umetnosti. 16.30 Vprašanja o kulturi. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 18.05 Kulturni prostor.

Petek: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Na počitnicah. 10.05 Koncert. 11.35 Lahka glasba. 12.00 Studio 2. 13.15 Primorska poje 1979. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Naši nepoznani znanci. 16.30 Vprašanja o kulturi.

Sobota: 8.05 Z novim dnem. 9.30 V davnih časih. 10.05 Koncert. 11.00 »Rokovnjači«. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Slovenske povojne revije v Italiji. 16.30 Vprašanja o kulturi. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 »Kdor ne poskusi, ne verjame«. Izvaja Radijski oder. 18.45 Vera in naš čas.

Skavtinje se priporočajo

Družina goriških slovenskih skavtinj je v zadnjem letu zelo narasla. Sedaj se pripravljajo, da pojdjejo na taborjenje, pa so ugotovile, da jim primanjkujejo šotori. Zato se obračajo na dobra srca, da jim pomagajo priti do šotorov. Vsak dober dar bodo hvaležno sprejele.

Tržaško škofijsko romanje v Rim. Do 10. julija se poravnajo na kraju vpisa stroški za škofijsko romanje v Rim. Celotna vsota je 90.000 lir. Romanje traja od 3. do 6. septembra.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad dokazi sočutja ob smrti našega dragega očeta

Josipa Makus

se žena in sinovi iskreno zahvaljujejo vsem.

Števerjan, 30. junija 1979